

Juridiskās palīdzības administrācijas
PUBLISKAIS PĀRSKATS

2021

Rīga

SATURS

1. Pamatinformācija.....	3
1.1. Iestādes statuss, funkcijas un darbības virzieni	3
1.2. Informācija par prioritāro pasākumu izpildi pārskata periodā	4
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti.....	5
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	5
2.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība.....	7
2.2.1. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība civillietās, satversmes tiesas procesā un noteiktu kategoriju administratīvajās lietās	8
2.2.2. Juridiskās palīdzība kriminālprocesā	14
2.3. Valsts kompensācija cietušajiem	15
2.4. Informatīvā tālruņa cietušo atbalstam 116006 darbības nodrošināšana	21
2.5. Darbība, nodrošinot izmaksāto līdzekļu piedziņu	21
2.5.1. Valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai izmaksāto līdzekļu piedziņa	21
2.5.2. Valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu piedziņa	22
2.6. Veiktie pasākumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	23
3. Personāls.....	24
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	25
5. Plānotie pasākumi 2022.gadā	26

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES STATUSS, FUNKCIJAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Juridiskās palīdzības administrācija (turpmāk - JPA) ir tieslietu ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. JPA darbu vada tās direktors. Direktora tiešā pakļautībā ir Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļas vadītājs, direktora vietnieks un struktūrvienību vadītāji. JPA darbības nodrošināšanai apstiprinātas 34 amata vietas un izveidotas šādas struktūrvienības:

1. Administratīvās un finanšu vadības nodaļa;
2. Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa;
3. Juridiskā nodaļa;
4. Piedziņas nodaļa;
5. Lietvedības nodaļa.

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu, likumu „Par valsts kompensāciju cietušajiem” un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums” JPA funkcijas ir apsaimniekot līdzekļus, kas paredzēti valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām cietušajiem, kā arī nodrošināt noziedzīgos nodarījumos cietušos ar informatīvu atbalstu. Funkciju izpildes nodrošināšanai JPA veic šādus uzdevumus:

1. veicina fiziskās personas tiesības uz taisnīgu tiesas aizsardzību, nodrošinot valsts apmaksātās juridiskās palīdzības saņemšanu:
 - a) maznodrošinātām un trūcīgām personām;
 - b) personām, kuras atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā;
 - c) personām, kuru īpašā situācija liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību,
 - d) personām, kuru īpašuma stāvoklis un ienākumu līmenis uzskatāms par atbilstošu juridiskās palīdzības piešķiršanai;
 - e) patvēruma meklētājiem;
 - f) ārzemniekiem, kuri Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā ir pakļauti izraidīšanas procedūrai;
 - h) trauksmes cēlējiem;

2. izmaksā finansiālo atbalstu Latvijas valstspiederīgajiem juridiskās palīdzības saņemšanai ārvalstīs;
3. izmaksā valsts kompensācijas cietušajiem tīšos noziedzīgos nodarījumus;
4. normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos nodrošina valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām izmaksāto valsts budžeta līdzekļu piedziņu;
5. izveido un uztur Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un Valsts kompensācijas reģistru informācijas sistēmas;
6. nodrošina tālruņa 116006 "Palīdzības dienests noziegumu upuriem" darbību, slēdzot deleģēšanas līgumu ar biedrību "Skalbes".

1.2. INFORMĀCIJA PAR PRIORITĀRO PASĀKUMU IZPILDI PĀRSKATA PERIODĀ

Nr.	Uzdevums	Rezultāts
1.	Veikt pasākumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieejamībai, paplašinot personu loku. Izstrādāt un iesniegt priekšlikums un finansējuma aprēķinus Tieslietu ministrijai.	Izstrādāti un Tieslietu ministrijai iesniegti priekšlikumi un finansējuma aprēķini iespējamai personu loka paplašināšanai.
2.	Veikt pasākumus valsts kompensācijas sistēmas pilnveidošanai. Izstrādāt un iesniegt priekšlikumus un finansējuma aprēķinus Tieslietu ministrijai.	Izstrādāti un Tieslietu ministrijai iesniegti priekšlikumi un finansējuma aprēķini kompensācijas apmēra noteikšanai un iespējamai personu loka paplašināšanai.
3.	Uzlabot klientu apkalpošanas servisu, stiprinot darbinieku digitālās prasmes, pilnveidojot sadarbību ar iestādēm un organizācijām mērķauditorijas sasniegšanai, veicinot pieeju digitālajiem risinājumiem, tai skaitā tīmekļa vietnē.	<p>JPA tīmekļvietne izvietota valsts un pašvaldību iestāžu vienotās tīmekļvietnes platformā, nodrošinot digitālās pieejamības nodrošināšanu klientiem. Izstrādāti pakalpojumu apraksti un infografikas.</p> <p>Nodarbinātajiem tika piedāvāta iespēja VARAM programmas "Dari digitāli" ietvaros, atbilstoši sagatavotības līmenim, piedalīties tālmācību programmā.</p> <p>JPA rīkoja apmācību semināru ciklu rakstiskās komunikācijas prasmju pilnveidei.</p> <p>Sadarbības partneriem (pašvaldību sociālajiem dienestiem, bāriņtiesām, kriminālprocesa virzītājiem, nevalstiskām organizācijām u.c.) organizēti semināri par pakalpojumiem, pakalpojumu pieteikšanas</p>

		kanāliem, to dažādību un ērtību. Pašvaldību klientu apkalpošanas centriem nosūtīti drukātie un digitālie materiāli, tālāk nodošanai klientiem.
4.	Izvērtēt deleģēšanas līguma izpildes rezultātus un pasākumus cietušo informatīvā atbalsta efektīvākai nodrošināšanai.	Deleģēšanas līguma izpildes uzraudzības ietvaros veikti kontrolzvani. Pakalpojuma kvalitātes veicināšanas nolūkā konsultantiem tika rīkots seminārs par valsts kompensācijām cietušajiem, valsts nodrošināto palīdzību aizsardzībai pret vardarbību un cietušā pārstāvībai kriminālprocesā.
5.	Nodrošināt līdzdalību Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas ietvaros īstenotā projekta "Pieejas tiesai stiprināšana Latvijā, veicinot mediācijas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pakalpojumus, kā arī atbalstot tiesu politikas attīstību un paaugstinot tiesas vadības kvalitāti" aktivitātēs.	Tiek nodrošināta ekspertu līdzdalība atbilstoši aktivitāšu pasākumu plānam, noslēgta projekta pirmā stadija – īstenots sākotnējās juridiskās palīdzības pilotprojekts iedzīvotājiem Rīgā un Daugavpilī, izanalizēti tā rezultāti un izstrādāts pētījums par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēmu ar rekomendācijām tās turpmākās attīstībai.

2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

JPA budžetu veidoja valsts budžeta apakšprogramma – 03.03.00 "Juridiskās palīdzības nodrošināšana".

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2021.gadam” valsts budžeta apakšprogrammā 03.03.00 „Juridiskās palīdzības nodrošināšana” apstiprināti EUR 4 431 971. Pārskata periodā faktiski piešķirti līdzekļi EUR 4 155 295 apmērā. Atbilstoši galvenajiem darbības virzieniem piešķirtie līdzekļi apgūti 90,3% apmērā.

JPA kopējais valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Faktiskā izpilde 2020.gadā	2021.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	4 150 173	4 431 971	3 752 336
1.1.	Dotācijas	4 150 173	4 425 971	3 752 336

1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	6 000	0
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	4 150 173	4 431 971	3 752 336
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4 148 013	4 428 971	3 749 436
2.1.1.	kārtējie izdevumi	2 911 434	3 002 511	2 446 665
2.1.2.	procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	1 236 579	1 426 460	1 302 771
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	2 160	3 000	2900

Administrācijas uzturēšanai kopējais piešķirtais finansējums bija EUR 1 059 400, kas apgūts 93,7 % apmērā.

Saistībā ar Covid – 19 izplatību saistītiem ierobežojumiem un pasākumiem seku mazināšanai samazinājās izdevumi par precēm un pakalpojumiem. Lai nodrošinātu valstī noteikto epidemioloģiskās drošības pasākumu ievērošanu, neplānoti tikai izlietoti valsts budžeta līdzekļi EUR 695,64 apmērā.

Administrācijas uzturēšanai piešķirtais finansējums un tā izlietojums (EUR)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Faktiskā izpilde 2020.gadā	2021.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 034 178	1 059 400	992 077
1.1.	Dotācijas	1 034 178	1 059 400	992 077
2.	Izdevumi (kopā)	1 034 178	1 059 400	992 077
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 034 178	1 059 400	989 177
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	923 582	982 200	914 977
2.1.1.1.	Atlīdzība	721 057	732 278	685 672
2.1.1.2.	Preces un pakalpojumi	202 525	249 922	229 305

2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	110 596	74 200	74 200
2.2.	Kapitālie izdevumi	0	3 000	2 900

2.2. VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA

Piešķirtais finansējums valsts nodrošinātai juridiskai palīdzībai 2021.gadā bija EUR 1 737 635, finansējums apgūts 87,84 % apmērā.

Valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai izmaksātie valsts budžeta līdzekļi

Budžeta līdzekļu izmaksa	2020.gadā (EUR)	2021.gadā (EUR)	+/-	+/- %
Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)	1 671 322	1 470 001	-201 321	-12,0
Administratīvajās lietās	13 367	14 681	-1 314	9,8
Civillietās	88 702	91 117	-2 415	2,7
Krimināllietās pēc procesa virzītāja uzaicinājuma	1 560 132	1 352 587	-207 545	-13,3
Ārstniecības likuma 68. ¹ panta kārtībā	8 481	11 106	2 625	31,0
Satversmes tiesas procesā	640	510	-130	-20,3

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumam JPA nodrošina juridisko palīdzību maznodrošinātām un trūcīgām personām, personām, kuras pēkšņi nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ), atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā vai kuru īpašuma stāvoklis un ienākumu līmenis būtu uzskatāms par atbilstošu daļējās juridiskās palīdzības piešķiršanai.

JPA norīko juridiskās palīdzības sniedzējus, kuri ar iestādi ir noslēguši juridiskās palīdzības līgumus, un veic samaksu par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās, administratīvajās lietās, Satversmes tiesas procesā, kā arī veic samaksu par sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā pēc kriminālprocesu virzītāju uzaicinājuma.

Samaksa par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu tika nodrošināta saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”.

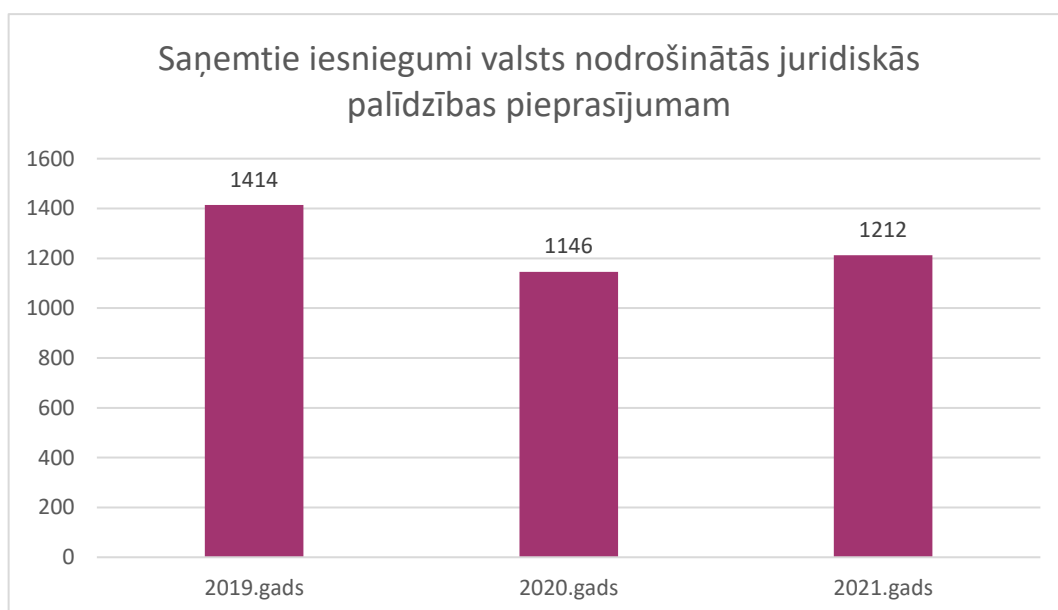
COVID-19 pandēmijas ietekme

Turpinot nodrošināt valsts atbalstu juridisku strīdu risināšanā Covid – 19 infekcijas izplatības laikā, administrācija atkārtoti organizēja attālinātas valsts apmaksātas juridiskās konsultācijas iedzīvotājiem. 2021.gadā šo aktivitāšu laikā sniegtas 1295 juridiskās konsultācijas, piesaistot 24 juridiskās palīdzības sniedzējus. Šim nolūkam tika izlietoti EUR 49 333,94, tai skaitā EUR 31 084,85 juridiskās palīdzības sniedzēju atlīdzībai.

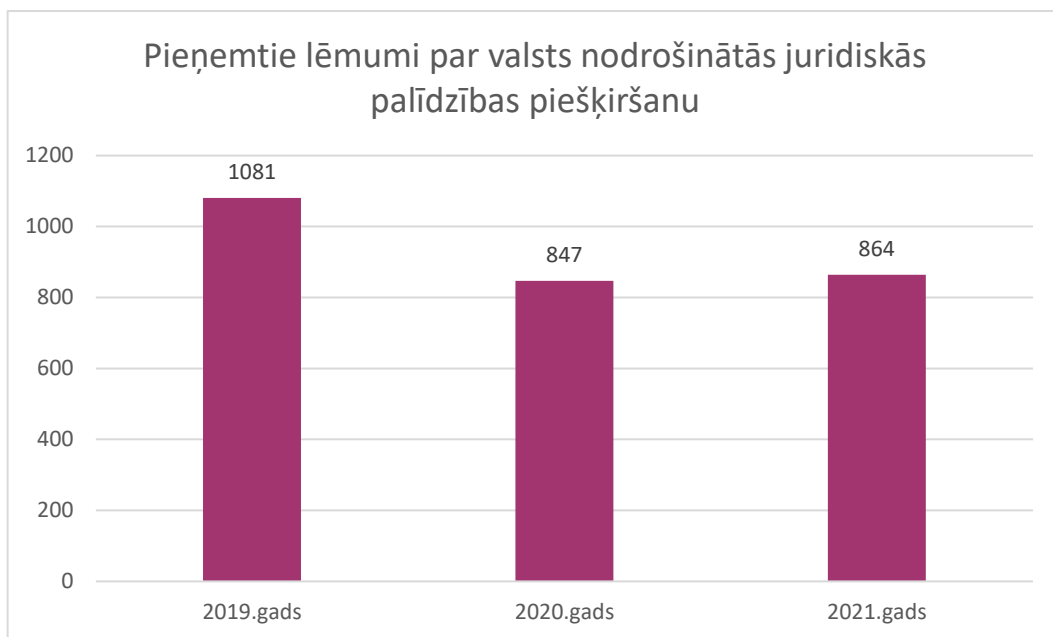
2.2.1. VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA CIVILLIETĀS, SATVERSMES TIESAS PROCESĀ UN NOTEIKTU KATEGORIJU ADMINISTRATĪVAJĀS LIETĀS

Pārskata periodā:

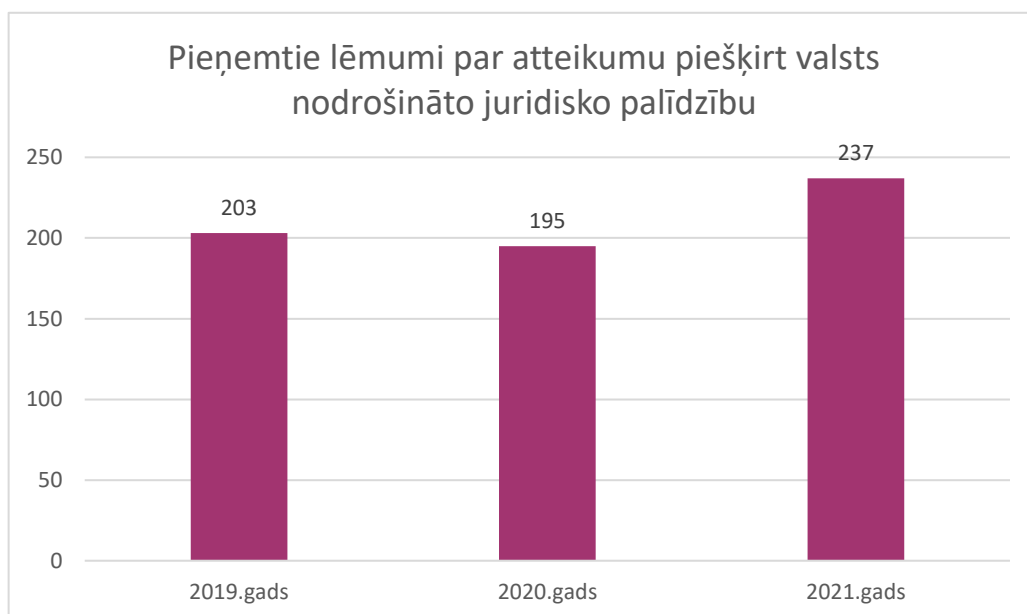
1) saņemti **1212** iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, kas ir par 5,8 % vairāk nekā 2020.gadā;

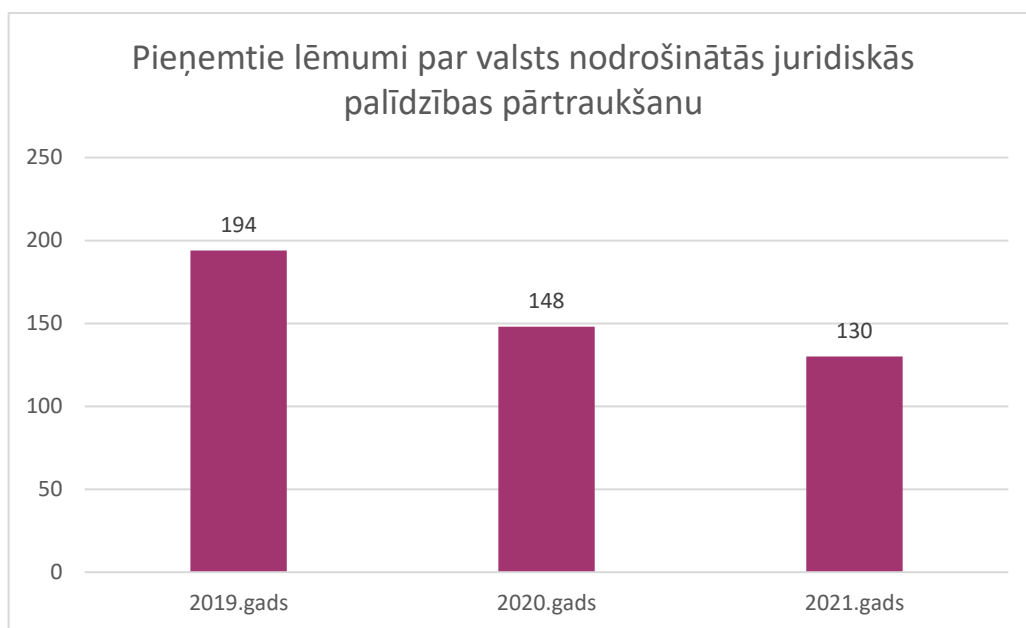
2) pieņemti **864** lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu, kas ir par 1,9 % vairāk nekā 2020.gadā;

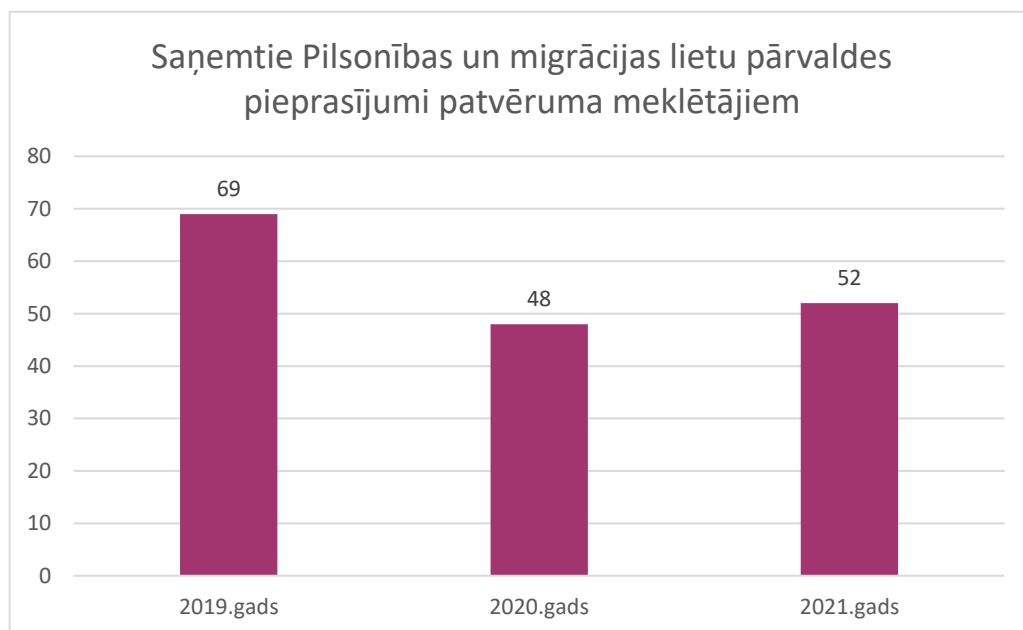
3) pieņemti **237** lēmumi par atteikumu piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas ir par 17,7 % vairāk nekā 2020.gadā;

4) pieņemti **130** lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pārtraukšanu, kas ir par 12,1 % mazāk nekā 2020.gadā;

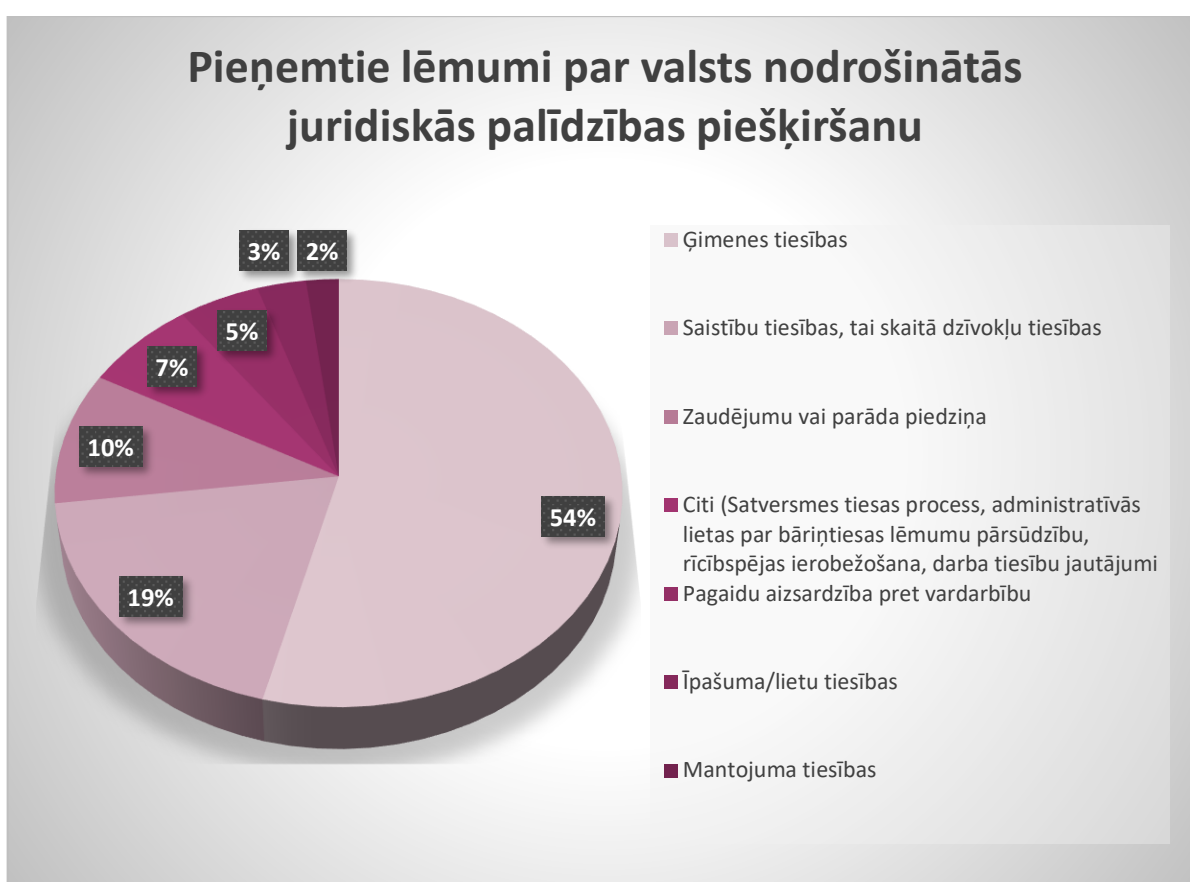
5) saņemti **52** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pieprasījumi nodrošināt juridisko palīdzību patvēruma meklētājiem, kas ir par 7,6% vairāk nekā 2020.gadā.

Novērojams pieņemto lēmumu skaita neliels palielinājums salīdzinājumā ar 2020.gadu, kas skaidrojams ar nelielu reģistrēto maznodrošināto un trūcīgo personu skaita pieaugumu, kas saistīts ar grozījumiem Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kas stājās spēkā no 2021.gada 1.janvāra, paplašinot personu loku, kas var iegūt trūcīgas vai maznodrošinātas mājtsaimniecības statusu, kā arī mainot ienākumu sliekšņus sociālās palīdzības saņemšanai.

Personas JPA vēršas pēc juridiskās palīdzības dažādu strīdu risināšanai:

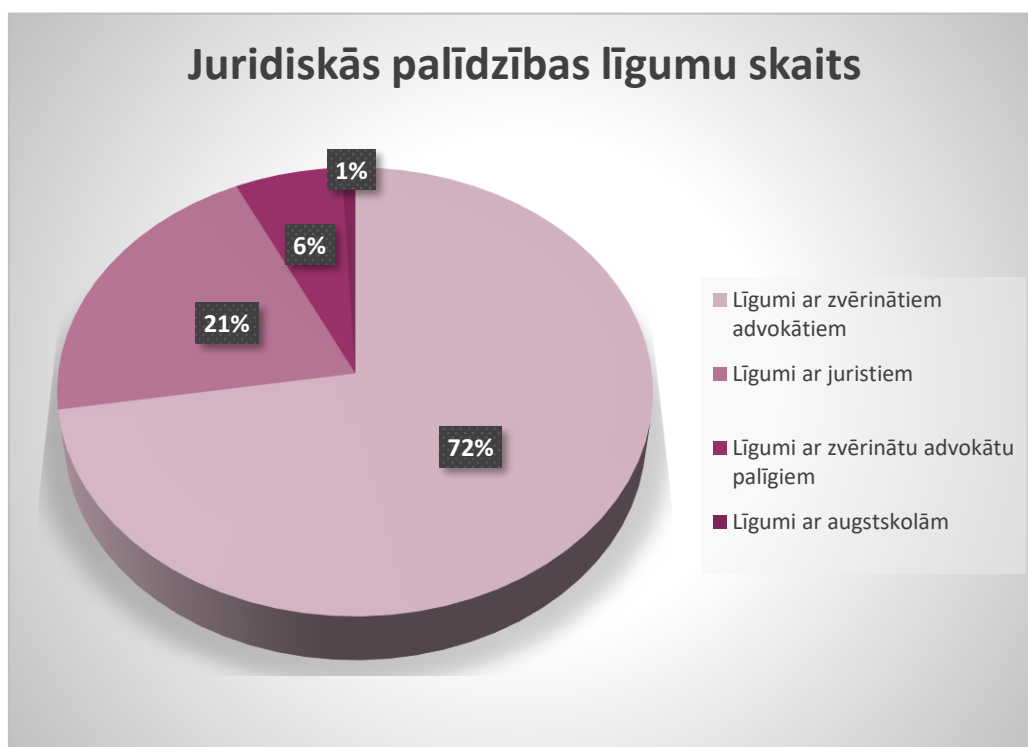
- ģimenes tiesībās (piemēram, laulības šķiršana, uzturlīdzekļu piedziņa bērna vai savam uzturam, paternitātes noteikšana, paternitātes pieņemuma apstrīdēšana, saskarsmes tiesību noteikšana, pagaidu aizsardzība pret vardarbību u.c.);
- saistību tiesībās un dzīvokļa tiesībās (īres un komunālo pakalpojumu samaksas strīdi, dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšana un izlikšana no tās u.c.);
- zaudējumu un parāda piedziņas jautājumos;
- lietu tiesībās (kopīpašuma izbeigšana un sadale, lietošanas kārtības noteikšana u.c.)
- administratīvajās lietās, personai pārsūdzot bāriņtiesas lēmumu par bērnu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanu administratīvajās lietās bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros 2021.gadā ir saņemti 10 iesniegumi.

Satversmes tiesas procesā saņemti 15 pieprasījumi. 2021.gadā saņemti 12 pieprasījumi nodrošināt juridisko palīdzību trauksmes cēlējiem, kas ir par 66,6 % vairāk kā 2020.gadā.

Valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās (t.sk. pārrobežu strīdos), administratīvajās lietās (pārsūdzības procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros, lēmumu par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu, lēmumu par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros, bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros, kā arī lietās, pamatojoties uz tiesas (tiesneša) pieņemto lēmumu) un Satversmes tiesas procesā nodrošina, slēdzot juridiskās palīdzības līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem. Pārskata perioda beigās JPA bija noslēgti 127 juridiskās palīdzības līgumi (no tiem, 92 ar zvērinātiem advokātiem, 8 ar zvērinātu advokātu palīgiem, 26 ar juristiem un 1 ar augstskolu).

Pārskata gadā sadarbību ar JPA uzsāka 8 sniedzēji, savukārt ar 52 sniedzējiem līgumi tika noslēgti atkārtoti, tādējādi turpinot jau iepriekš uzsākto sadarbību. Vienlaikus ar 15 juridiskās sniedzējiem sadarbība tika pārtraukta, 11 no tiem izvēlējās atkārtoti līgumu neslēgt, diviem - līgumu uzteica JPA. Noslēgt līgumu atteikts vienai personai, kura nekvalificējās Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma prasībām.

Lai nodrošinātu juridiskās palīdzības pieejamību pēc iespējas tuvāk juridiskās palīdzības saņēmēju dzīvesvietai, JPA ir noslēgusi līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem visā Latvijas teritorijā. Izvērtējot juridiskās palīdzības sniedzēju skaita pietiekamību kopsakarā ar klientu pieprasījumu un tā specifiku (t.sk. patvēruma un izraidīšanas procesi, Satversmes

tiesas process), secināts, ka to skaits ir pietiekams, taču vēlama plašāka iesaiste valsts Ziemeļvidzemē.

Lai novērtētu klientu apmierinātību ar iestādes sniegto pakalpojumu un nodrošināto juridisko palīdzību, JPA regulāri veic valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņēmēju un sniedzēju aptaujas. Apkopotie aptauju rezultāti ir pieejami JPA tīmekļa vietnē un liecina par klientu apmierinātību ar saņemtā pakalpojuma kvalitāti. JPA saņemtas 14 sūdzības (2020.gadā tika saņemtas 8 sūdzības, 2019.gadā - 19 sūdzības). Astoņos gadījumos, sakarā ar to ka nav izveidojusies klienta un pakalpojuma sniedzēja sadarbība, klientiem tika norīkots cits sniedzējs. Pakalpojuma sniedzēju darba kvalitātes uzraudzība notiek ne tikai izvērtējot sūdzības, bet arī pārbaudot paziņojumus par sniegto juridisko palīdzību. JPA vērtē sagatavoto procesuālo dokumentu kvalitāti, pārbaudot to virzību tiesā, veic biežāk pieļauto kļūdu paziņojumu aizpildīšanā apkopošanu, informē par aktualitātēm saistībā ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu.

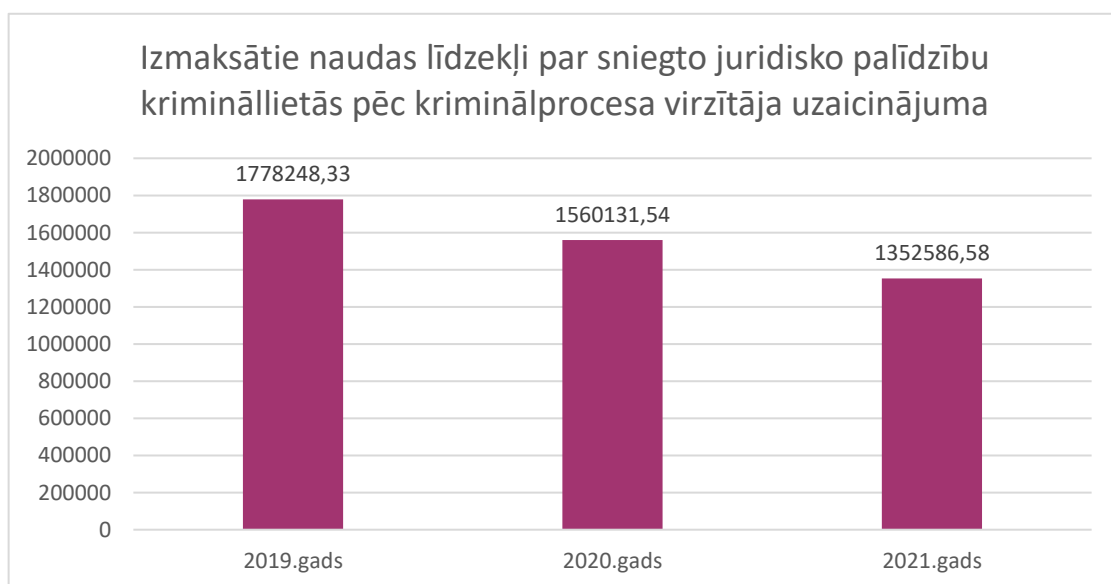
Lai veicinātu ikviena iedzīvotāja tiesisko interešu aizsardzību, nodrošinātu juridisku atbalstu strīdu risināšanā JPA sadarbībā ar juridiskās palīdzības sniedzējiem 17.maija līdz 11.jūnijam un no 15.septembra līdz 12.novembrim atkārtoti organizēja bezmaksas attālinātas juridiskās konsultācijas iedzīvotājiem. Minētā JPA iniciatīva tika atbalstīta, ievērojot epidemioloģisko situāciju un nepieciešamību nodrošināt juridisku atbalstu strīdu risināšanā un seku mazināšanā (kas tika nodrošināts ikvienam, neatkarīgi no ienākumu līmeņa), kā arī novērtējot 2020.gadā organizēto telefonkonsultāciju lielo pieprasījumu. Konsultāciju sniegšanai tika piesaistīti 24 juridiskās palīdzības sniedzēji, kuri sniedza 1295 attālinātas konsultācijas. Lielākais iedzīvotāju pieprasījums pēc juridiskās palīdzības saistīts ar ģimenes strīdu risināšanu, mantojuma tiesībām, saistību izpildi, dzīvokļa tiesībām, īpašuma un darba tiesībām.

2.2.2. VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA KRIMINĀLPROCESĀ

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība krimināllietās tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā. Pārskata periodā JPA no juridiskās palīdzības sniedzējiem saņēmi **16 467** paziņojumi par sniegto juridisko palīdzību un cietušo personu pārstāvību, kā arī personu aizstāvību krimināllietās pēc kriminālprocesa virzītāju uzaicinājuma. Juridiskās palīdzības sniedzējiem par sniegto juridisko palīdzību krimināllietās izmaksāti EUR **1 352 586,58**.

2021.gadā 10 zvērinātu advokātu vecākie attiecīgajās tiesas darbības teritorijās organizēja zvērināto advokātu norīkošanu valsts nodrošinātās juridiskās sniegšanai kriminālprocesā, kopumā apstrādājot 5537 kriminālprocesa virzītāju pieprasījumus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1093 "Noteikumi par zvērinātu advokātu vecākā atlīdzības un atlīdzināmo izdevumu noteikšanas kārtību un apmēriem" Latvijas Zvērinātu advokātu padomei zvērinātu advokātu vecāko atlīdzībai un atlīdzināmo izdevumu segšanai pārskaitīti EUR 61 688,04.

2.3. VALSTS KOMPENSĀCIJA CIETUŠAJIEM

Atbilstoši likumam „Par valsts kompensāciju cietušajiem” valsts kompensācijas izmaksāšana tiek nodrošināta personām, kuras Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzītas par cietušajiem, par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām vai mantisko zaudējumu, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve, cietušajam nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta cietušā tikumība, cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris vai inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Valsts kompensāciju izmaksu cietušajiem pārrobežu gadījumos JPA nodrošina atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvai 2004/80/EK par kompensāciju noziegumos cietušajiem. Saistībā ar valsts kompensāciju pārrobežu gadījumos pārskata periodā pārsūtīti divi valsts kompensācijas pieprasījumi uz citām ES dalībvalstīm, (Austrija, Lielbritānija) un saņemti trīs valsts kompensācijas pieprasījumi no citām ES dalībvalstīm (Igaunija, Zviedrija, Lielbritānija).

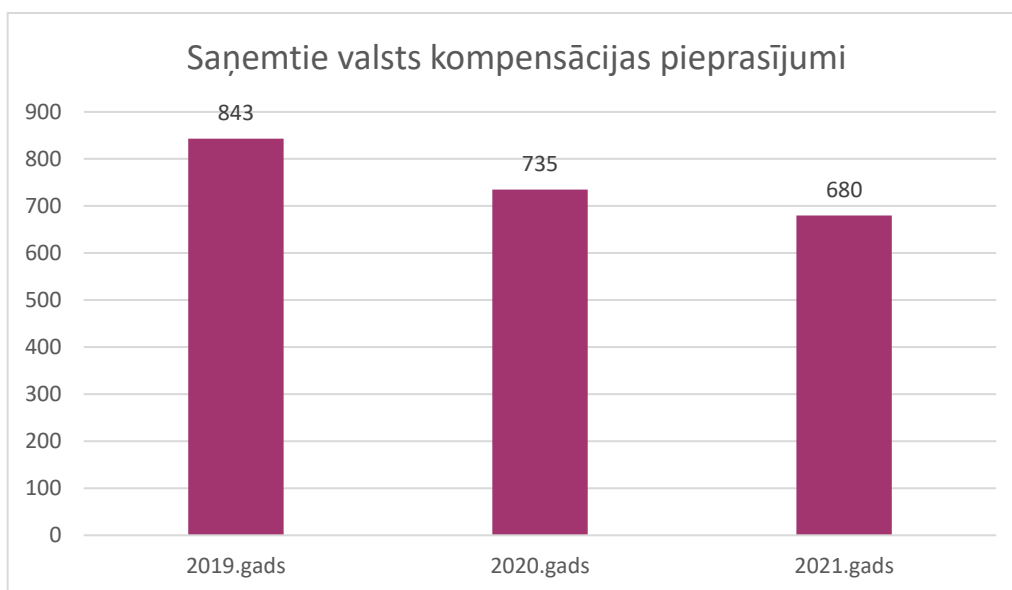
Piešķirtais finansējums valsts kompensāciju izmaksu nodrošināšanai 2021.gadā bija EUR 1 352 260 finansējums apgūts 90,85 % apmērā.

Valsts kompensācijās izmaksātie valsts budžeta līdzekļi

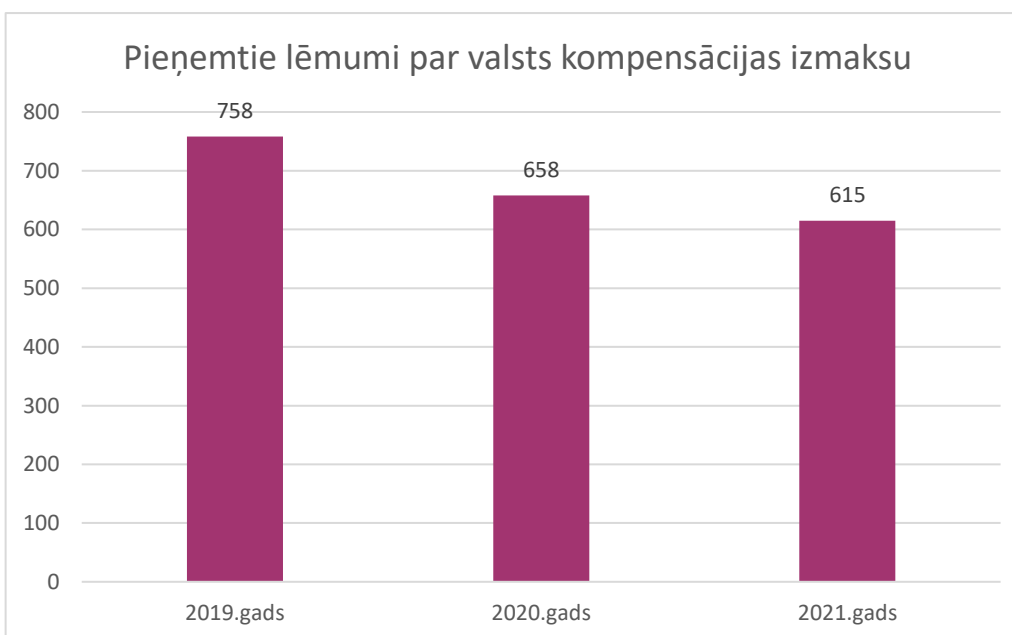
Budžeta līdzekļu izmaksa	2020.gadā (EUR)	2021.gadā (EUR)	+/-	+/- %
Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)	1 131 760	1 228 571	96 811	8,6
Personas nāve	113 592	194 637	81 045	71,3
Aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	483 831	535 532	51 701	10,7
Smagi miesas bojājumi	210 961	163 290	-47 671	-22,6
Cilvēku tirdzniecība	3 870	29 295	25 425	657
Vidēja smaguma miesas bojājumi	319 506	305 817	-13 689	-4,3

Pārskata periodā:

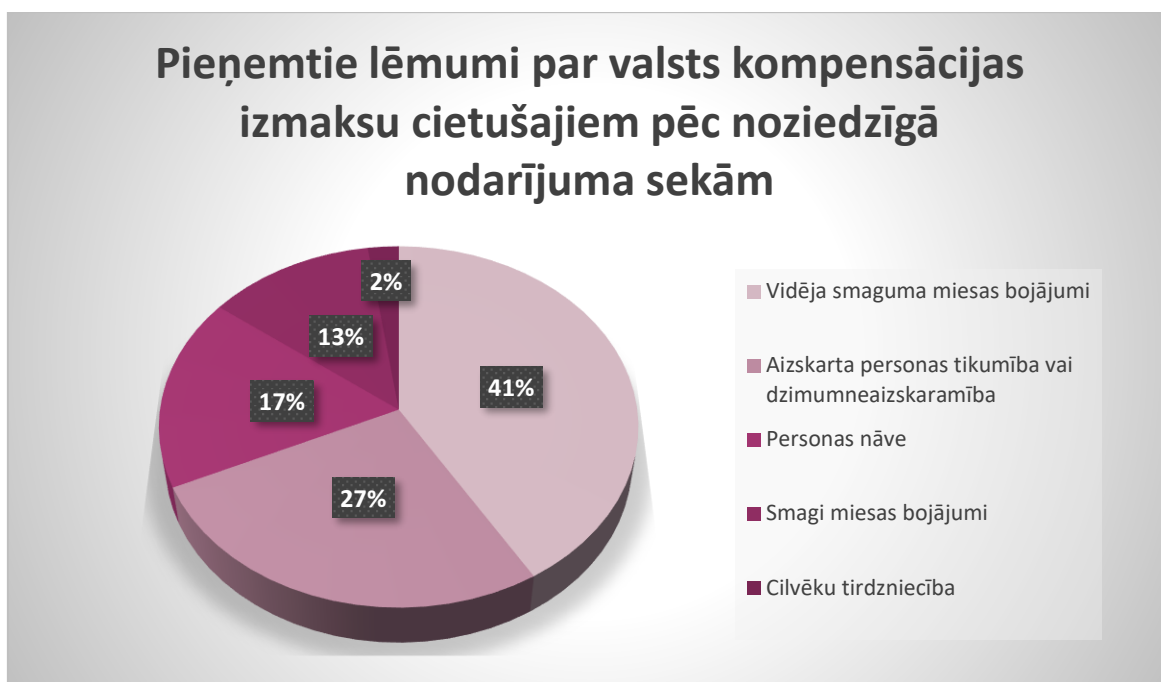
1) saņemti **680** valsts kompensācijas pieprasījumi, kas ir par 6 % mazāk nekā 2020.gadā;

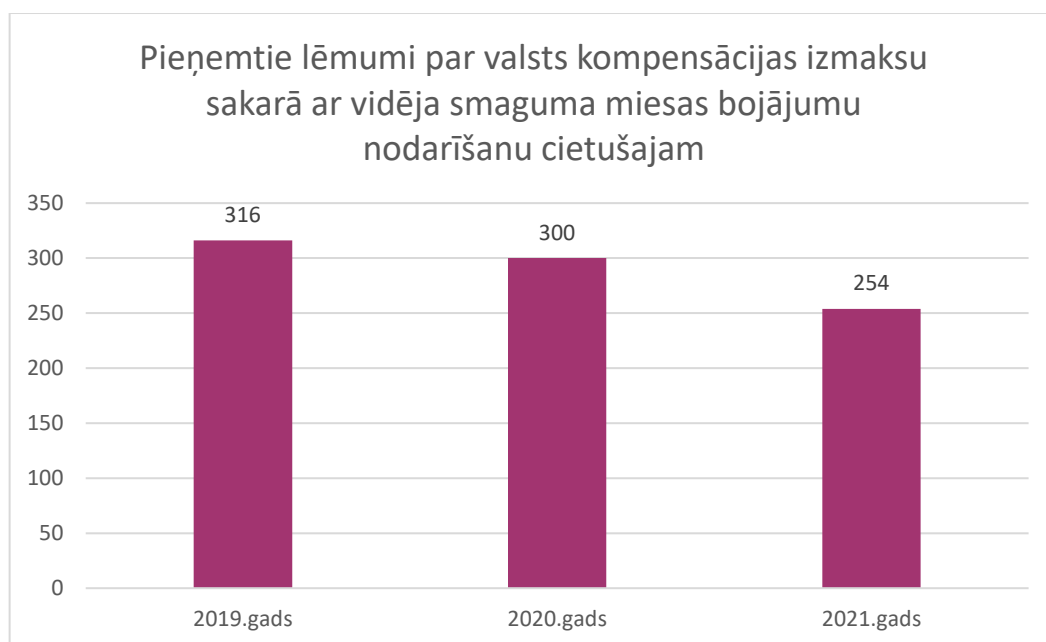
2) pieņemti **615** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu, kas ir par 7 % mazāk nekā 2020.gadā;

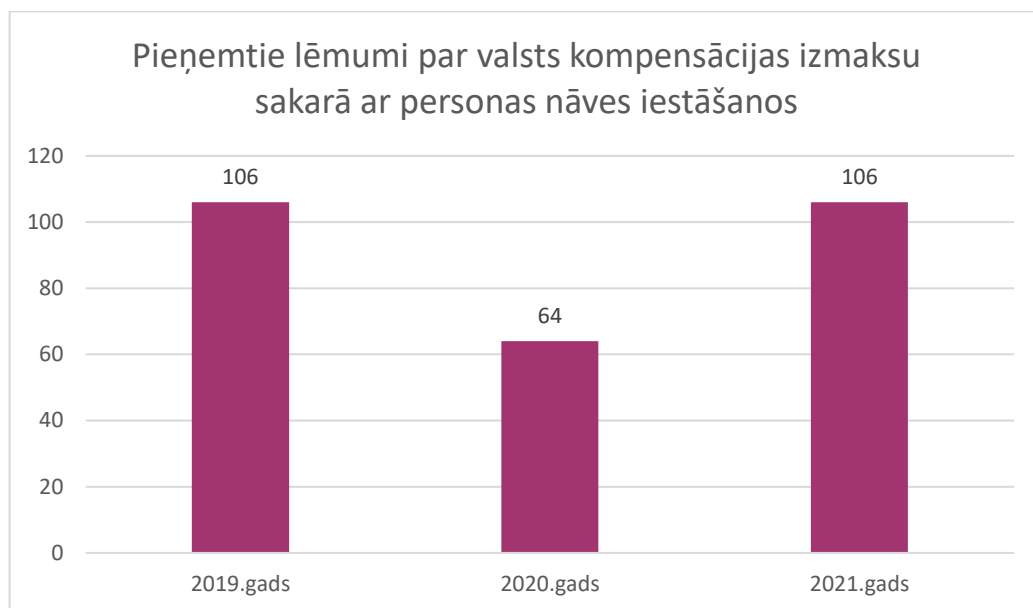
3) pieņemtie lēmumi pēc noziedzīga nodarījuma sekām:

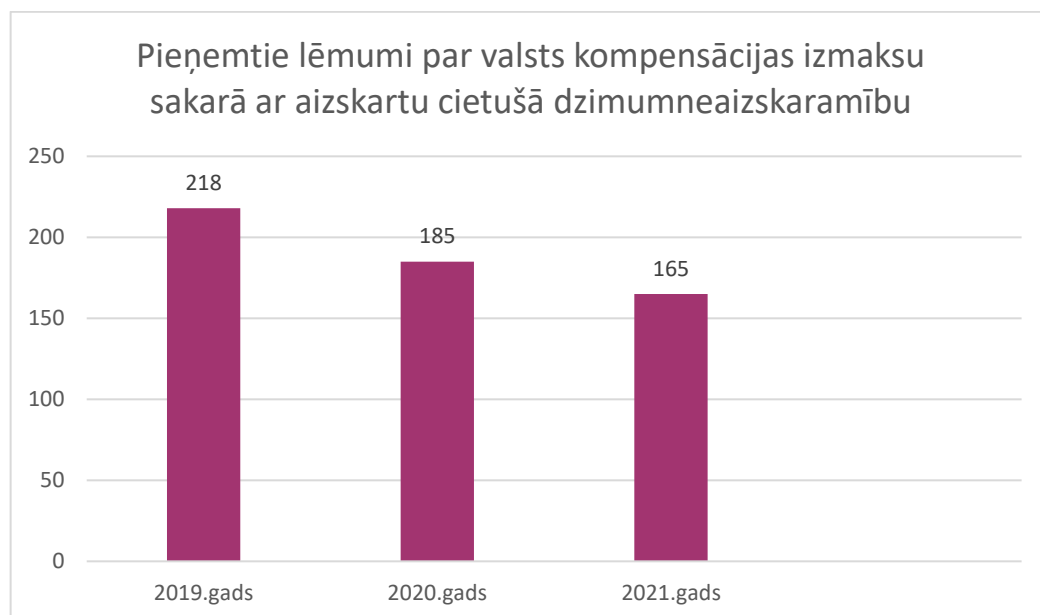
4) pieņemti **254** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu saņemšanu sakarā ar vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam, kas ir par 15% mazāk nekā 2020.gadā;

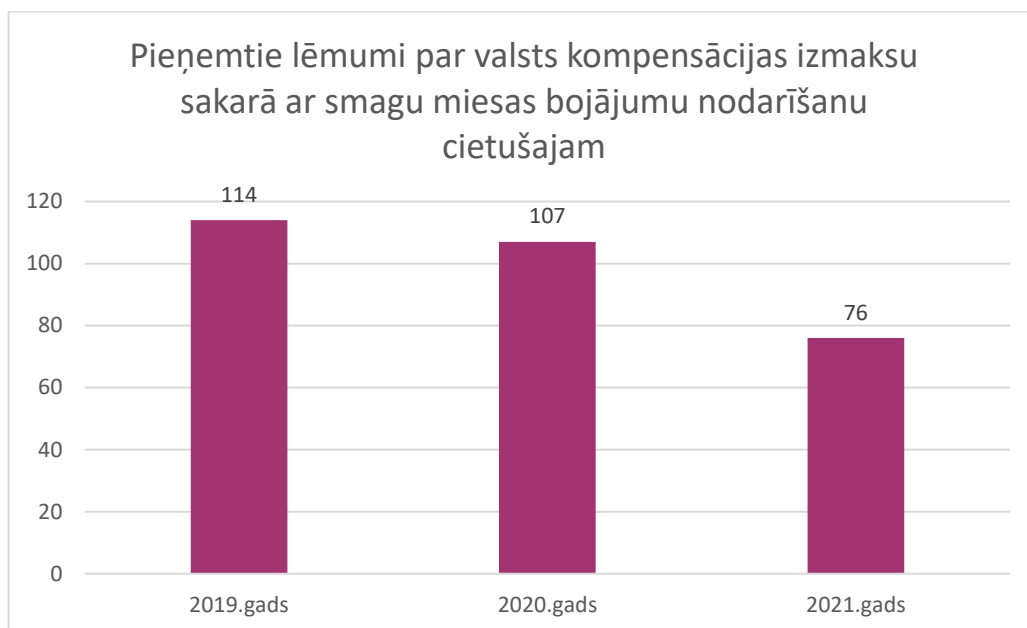
5) pieņemti **106** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar personas nāves iestāšanos, kas ir par 66 % vairāk nekā 2020.gadā;

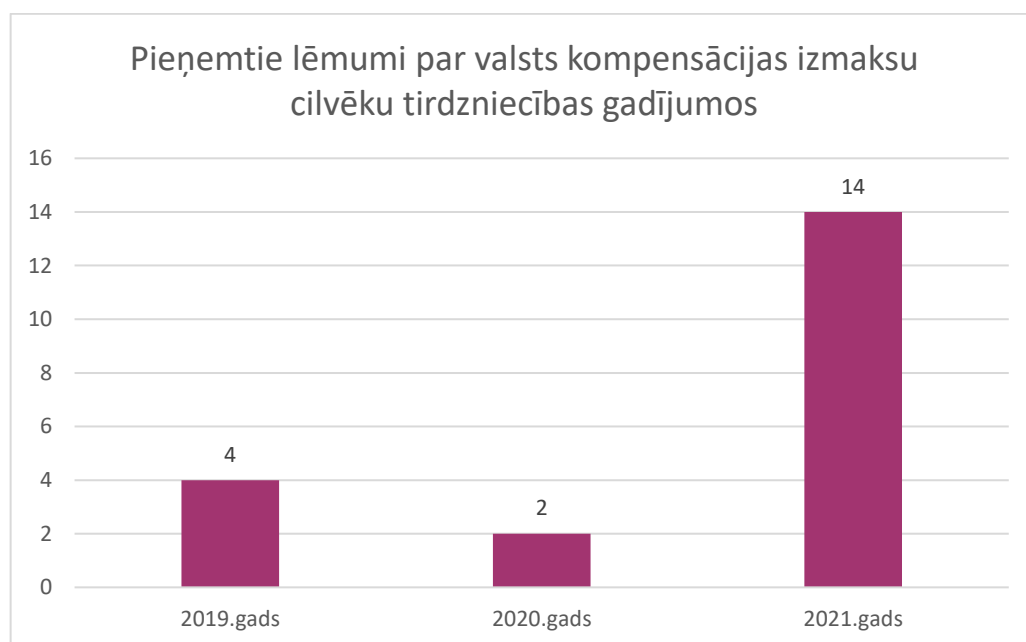
6) pieņemti **165** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar aizskartu cietušā tikumību vai dzimumneaizskaramību, kas ir par 11% mazāk nekā 2020.gadā;

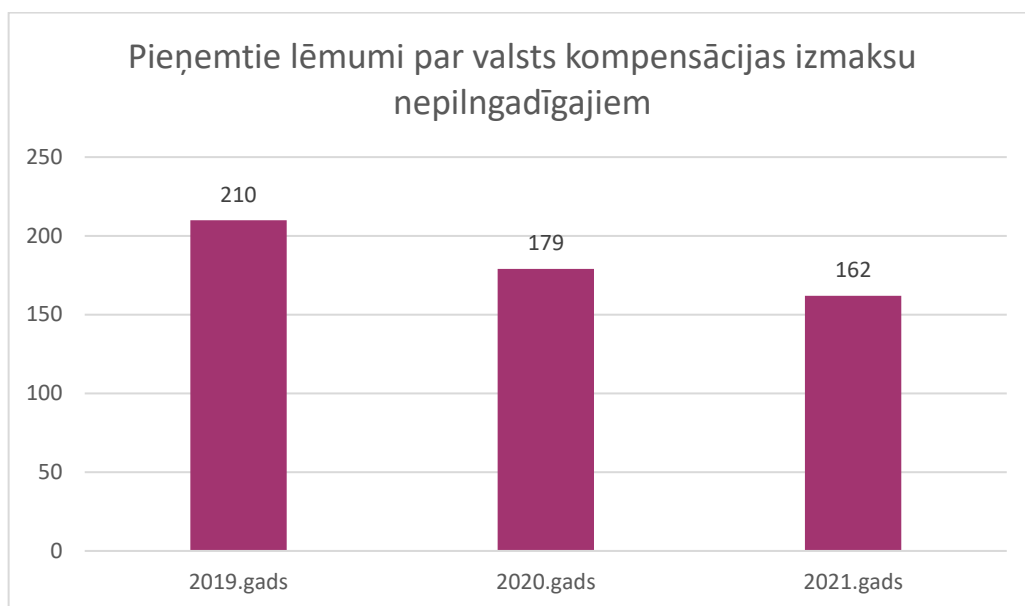
7) pieņemti **76** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam, kas ir par 29% mazāk nekā 2020.gadā;

8) pieņemti **14** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar noziedzīgu nodarījumu, kas kvalificēts kā cilvēku tirdzniecība, kas ir par 60% vairāk kā 2020.gadā;

9) 2021.gadā ir samazinājies kopējais pieņemto lēmumu par valsts kompensāciju skaits kriminālprocesos, kuros par cietušajiem ir atzītas nepilngadīgas personas. Pieņemti **162** lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu nepilngadīgajiem, kas ir par 10 % mazāk nekā 2020.gadā;

10) **84%** lēmumi pieņemti sakarā ar nepilngadīgā cietušā aizskartu tikumību vai dzimumneaizskaramību;

2.4. INFORMATĪVĀ TĀLRUŅA 116006 DARBĪBAS NODROŠINĀŠANA

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.panta otro daļu un 41.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums” 3.5.apakšpunktu, lai izpildītu valsts pārvaldes uzdevumu, 2015.gada 30.septembrī un atkārtoti 2020.gada 30.septembrī tika noslēgts deleģēšanas līgums ar biedrību “Skalbes” par bezmaksas informatīvā tālrūņa 116006 „Palīdzības dienests noziegumu upuriem” darbību. Biedrība “Skalbes”, izpildot valsts pārvaldes uzdevumu, nodrošina: emocionālā un psiholoģiskā atbalsta sniegšanu noziedzīgos nodarījumos cietušajiem; informāciju par cietušo procesuālajām tiesībām, iespējamiem pakalpojumiem un pastāvošajiem cietušo atbalsta dienestiem, kā arī nodrošina informācijas par cietušo tiesībām izvietojumu sociālajos tīklos un interneta vietnēs. Cietušo atbalsta tālrūņa līnija darbojas katru dienu no plkst. 12.00 līdz 22.00.

Valsts pārvaldes uzdevuma izpildei biedrībai pārskaitīti EUR 74 200. Nodrošinot izpildi, biedrības konsultanti sniedza **1374** konsultācijas, kas ir par 62 % mazāk nekā 2020.gadā, savukārt pieaudzis sniegto konsultāciju skaits tiešsaistē, izmantojot čata servisu interneta vietnē www.cietusajiem.lv sniegta **1853** konsultācijas, kas ir par 42% vairāk nekā 2020.gadā. Aktuālāko konsultāciju tēmu skaitā nemainīgi saglabājās vardarbība ģimenē un noziedzīgi nodarījumi pret veselību, tāpat tika saņemti zvani saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem pret īpašumu (krāpšanas, zādzības, laupīšanas), noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, ceļu satiksmes negadījumiem u.c.

2.5. DARBĪBA, NODROŠINOT IZMAKSĀTO LĪDZEKĻU PIEDZIŅU

2.5.1. VALSTS NODROŠINĀTAI JURIDISKAJAI PALĪDZĪBAI IZMAKSĀTO LĪDZEKĻU PIEDZIŅA

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 8.panta 3.punktu JPA likumā noteiktajos gadījumos nodrošina valsts budžeta līdzekļu piedziņu, kas piešķirti juridiskās palīdzības nodrošināšanai.

Personai, kas saņēmusi valsts nodrošināto juridisko palīdzību, jāatmaksā ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus pilnā apmērā, ja JPA konstatē, ka:

- 1) persona ir norādījusi īstenībai neatbilstošas ziņas, kas bijušas par pamatu juridiskās palīdzības saņemšanai;

- 2) persona ļaunprātīgi izmantojusi tiesības uz juridisko palīdzību, tai skaitā nav ievērojusi likumā noteiktos pienākumus;
- 3) persona ir nepamatoti saņēmusi juridisko palīdzību.

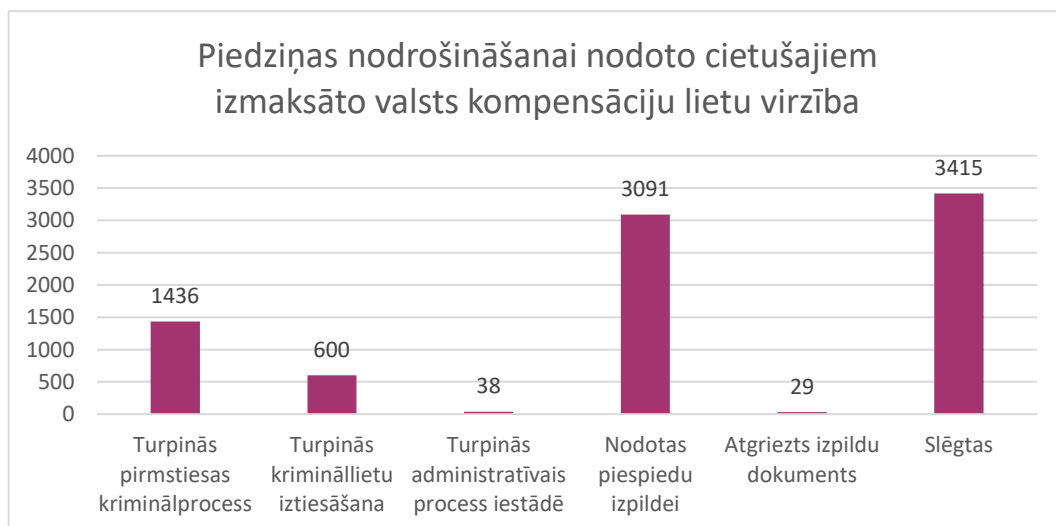
Ja juridiskā palīdzība pieprasīta pārrobežu strīdā, persona samaksā tulkošanas izdevumus, kas segti no valsts budžeta, ja citas valsts kompetentā iestāde atsaka juridiskās palīdzības sniegšanu.

Pārskata periodā pārbaude veikta **585** valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības lietās, konstatēti **25** gadījumi, kad personai jāatmaksā ar juridisko palīdzību saistītie izdevumi un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņas nodrošināšanai uzsāktas administratīvās lietas. Pārskata periodā piespiedu izpildei zvērinātiem tiesu izpildītājiem nodotas **19** lietas. Valsts budžetā piedzīti ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu saistītie izdevumi **EUR 632** apmērā.

2.5.2. VALSTS KOMPENSĀCIJĀS CIETUŠAJIEM IZMAKSĀTO LĪDZEKĻU PIEDZIŅA

Valsts budžetā atgūti valsts kompensācijās cietušajiem izmaksātie līdzekļi EUR 303 076,52 apmērā. Salīdzinot ar 2020.gadu valsts budžetā atgūto valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu apmērs palielinājās par 9,72%.

Cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa tiek nodrošināta administrācijai izdodot administratīvus aktus un kriminālprocesu ietvaros, kriminālprocesu virzītājiem (atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajai kompetencei) izlemjot piedziņu no noziedzīgo nodarījumu izdarītājiem. Aktīvajās lietās un kriminālprocesos:

Daļā valsts kompensācijas piedziņas lietās piedziņa nav bijusi iespējama daļēji vai pilnā izmaksātās kompensācijas apmērā, konstatējot, ka valsts budžetā nav atgūstami valsts kompensācijās izmaksātie līdzekļi EUR 1 245 487,82 apmērā. Visbiežākie iemesli ir parādnieka nāve, kriminālprocesa izbeigšana, iestājoties kriminālatbildības noilgumam u.c.

Gads	Izmaksātā valsts kompensāciju summa	Piedzītā valsts kompensāciju summa	Piedzīto summu īpatsvars, %
2017.	875 238 EUR	190 093 EUR	21,72
2018.	966 330 EUR	246 358 EUR	25,49
2019.	1 131 760 EUR	279 571 EUR	24,70
2020.	1 131 760 EUR	276 216 EUR	24,41
2021.	1 228 571 EUR	303 077 EUR	24,67
Kopā	5 333 659 EUR	1 295 318 EUR	24,29

2.6. VEIKTIE PASĀKUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES UZLABOŠANAI

Nr.	Pasākums	Rezultāts
1.	Starpinstitūciju sadarbība	<p>Organizēti informatīvie semināri par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, valsts kompensāciju cietušajiem, kuros piedalījās pārstāvji no sociālajiem dienestiem, bāriņtiesām, nevalstiskajām organizācijām.</p> <p>Nodrošināta dalība dažādos citu organizāciju/iestāžu rīkotajos informatīvajos pasākumos, piemēram, biedrības “Skalbes” rīkotajā pasākumā Cietušo dienā un biedrības “Marta” rīkotajā seminārā.</p>
2.	Pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana	<p>Veikta valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņēmēju un sniedzēju aptauja un tās rezultātu apkopošana.</p> <p>Rīkotas attālinātas juridiskās konsultācijas.</p> <p>Nodrošināta pašvaldību klientu centru konsultantu apmācība par JPA pakalpojumu saņemšanas iespējām un kārtību.</p> <p>Nodrošināta nodarbināto kvalifikācijas celšana, rīkoti tālākizglītības pasākumi, digitālo prasmju un klientu apkalpošanas prasmju pilnveidei, kā arī profesionālās kvalifikācijas celšanai pamatdarba jomās.</p>

3.	Iestādes iekšējo procesu efektivitātes paaugstināšana	Turpināta informācijas un komunikāciju tehnoloģiju risinājumu ieviešana iekšējo procedūru digitalizācijai un attālināta darba nodrošināšanai, klientu attālinātai apkalpošanai (tai skaitā telefoniski) un sadarbībai ar juridiskās palīdzības sniedzējiem (VIS Juridiskās palīdzības reģistra ārējā portāla programmatūras funkcionalitātes uzlabošana).
----	---	---

3. PERSONĀLS

JPA tai deleģēto funkciju un uzdevumu izpildi 2021.gadā nodrošināja piecas struktūrvienības: Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa, Juridiskā nodaļa, Piedziņas nodaļa, Administratīvās un finanšu vadības nodaļa un Lietvedības nodaļa. JPA darbības nodrošināšanai izveidotas 34 amata vietas.

Faktiskais vidējais nodarbināto skaits bija 30, tai skaitā 27 sievietes. Nodarbināto skaits 2021.gada beigās – 26, tādējādi salīdzinājumā ar 2020.gadu pieaugusi personāla mainība un to darbinieku skaits, kas izbeidz civildienesta attiecības pirms pārbaudes laika beigām. Ilgāk par 5 gadiem nodarbināti 44% personāla.

Nodrošināta un atbalstīta personāla darba organizācija, vienojoties par darba laiku un darbu attālināti. Organizēti veselības aizsardzības pasākumi, lai ievērotu epidemioloģiskās drošības pasākumus un nodrošinātu darbības nepārtrauktību Covid – 19 izplatības laikā.

Rīkoti apmācību semināri, lai sekmētu pielāgošanos darbam attālināti un klientu apkalpošanai, izmantojot IKT rīkus. Personāla kvalifikācijas celšanai no valsts budžeta izlietoti EUR 1745, nodrošinot tālākizglītību risku vadības, procesuālo tiesību, klientu apkalpošanas jomās.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Nr.	Pasākums	Rezultāts
1.	Interneta vietne www.jpa.gov.lv	<p>Nodrošināta regulāra iestādes darbības rezultātu un statistikas datu publicēšana, apkopota informācija par jautājumiem, kas saistīti ar iestādes sniegtajiem pakalpojumiem, sniegta informācija par plānotajām izmaiņām normatīvajos aktos.</p> <p>Interneta vietnē pieejams JPA sniegto pakalpojumu apraksts, pieprasījumu veidlapas un to aizpildīšanas paraugi. Atsevišķa sadaļa pieejama juridiskās palīdzības sniedzējiem. Interneta vietnē iedzīvotājiem nodrošināta atbilžu sniegšana uz e-vēstulēm par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem saņemšanas iespējām.</p>
2.	Twitter konts (@JPA_lv)	Sniegta informācija valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju cietušajiem, aktuālām izmaiņām normatīvajos aktos, publicētas infografikas, rezultatīvo rādītāju un statistikas dati.
3.	Bezmaksas informatīvais tālr.: 80001801	Sniegta informācija par JPA sniegtajiem pakalpojumiem, veicinot sabiedrībā pieaugošo izpratni par iestādes darba jomu un specifiku. Pārskata periodā iedzīvotāji aktīvi izmantoja bezmaksas informatīvo tālruni 8000 1801.
4.	Informatīvo materiālu izplatīšana	Valsts un pašvaldību iestādēm Latvijas reģionos, kā arī nevalstiskajām organizācijām izplatīti bukleti „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām”, “Valsts kompensācijas cietušajiem” un “Valsts pakalpojumi nepilngadīgajiem cietušajiem”.
5.	Sabiedrības informēšanas pasākumi	<p>Veiktas informatīvās kampaņas, izplatot audio reklāmu par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un attālināto juridisko konsultāciju norisi – radio, rklāmkarogs portālā www.skaties.lv.</p> <p>Lai informētu sabiedrību par informatīvā tālruņa 116006 darbību, biedrība “Skalbes” pārskatāmajā periodā īstenoja šādas sabiedriskās aktivitātes: regulāra informācijas publicēšana sociālajos tīklos Facebook, Twitter, www.cietusajiem.lv u.c. interneta vietnēs, laikrakstos, informatīvo materiālu izplatīšana valsts un pašvaldību iestādēm Latvijas reģionos. Pieturvietās Rīgā izvietota vides reklāma. Organizēts seminārs un dalība tajā “Eiropas diena noziegumos cietušajiem 2021.” Organizēta reklāma un dalība raidījumos televīzijā, radio, reģionālajos laikrakstos.</p> <p>“Latvijas Vēstneša” portālā sniegti skaidrojumi uz iedzīvotāju jautājumiem saistībā ar valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju cietušajiem.</p>

JPA prioritātes turpmākajam periodam:

1. Veikt pasākumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieejamībai, paplašinot personu loku. Nodrošināt līdzdalību Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas ietvaros īstenotā projekta “Pieejas tiesai stiprināšana Latvijā, veicinot mediācijas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pakalpojumus, kā arī atbalstot tiesu politikas attīstību un paaugstinot tiesas vadības kvalitāti” aktivitātēs.
2. Veikt pasākumus valsts kompensācijas sistēmas pilnveidošanai. Izstrādāt un iesniegt priekšlikumus un finansējuma aprēķinus Tieslietu ministrijai par valsts kompensācijas apmēra noteikšanas kārtību, pieaugot minimālas mēneša darba algas apmēram.
3. Uzlabot klientu apkalpošanas servisu, stiprinot darbinieku digitālās prasmes, pilnveidojot sadarbību ar iestādēm un organizācijām mērķauditorijas sasniegšanai, veicinot pieeju digitālajiem risinājumiem, tai skaitā tīmekļa vietnē.
4. Iekšējo, ārējo procedūru digitalizācija, VIS integrāciju attīstība - uzlabot klientu apkalpošanas servisu, pilnveidojot sadarbību ar iestādēm un organizācijām mērķauditorijas sasniegšanai, veicinot pieeju digitālajiem risinājumiem; stiprinot nodarbināto digitālās prasmes e-administratīvā procesa iestādē nodrošināšanai; partnerība E-lietas izstrādes ietvaros, kas paredz VIS savietošanas iespējas un aktuālās informācijas saņemšanas iespējas procesa virzības gaitā.